

13. mars 2021

Eyde-klyngen 2020 - styrets orientering til årsmøtet

Eyde-klyngens posisjon og organisering:

Eyde-klyngen er en såkalt moden klynge med status som Norwegian Centre of Expertise (NCE), og har en viktig rolle for å fremme innovasjon og utvikling i prosessindustribedrifter og i bedrifter i verdikjeden rundt de store bedriftene. Klyngen hadde per 31. desember 2020 20 kjernemedlemmer og 57 leverandørmedlemmer, hvorav sju gründermedlemmer (se oversikt under). Eyde-klyngen har hovedbase i Agder, med kontor i Arendal, Kristiansand og Mandal, men har også medlemmer utenfor regionen. Bedriftsmedlemmene sto for ca 46 milliarder kroner i omsetning¹ og sysselsatte over 11500 personer.

Klyngen har også en rekke samarbeidspartnere. I 2020 ble det underskrevet formelle samarbeidspartnere med Skagerak Maturo, Tequity-klyngen, Katapult Future Materials og en fornyet avtale med Universitetet i Agder.

Nasjonalt

Eyde-klyngen spiller en viktig rolle for å sikre prosessindustriens strategiske posisjon som en viktig eksportnæring i Norge og er en drivkraft for å utvikle det nasjonale økosystemet for bærekraftig industri. Eyde-klyngen leder sekretariatet for Proses21, strategiutvalget som Regjeringen oppnevnte for å sikre at prosessindustrien kan bidra til fortsatt vekst, og samtidig redusere klimagassutslippene, og som leverte sine anbefalinger til regjeringen i februar 2021. Eyde-klyngen fikk også i oppdrag fra regjeringen å kartlegge materialsidestrømmer fra hele norsk prosessindustri i 2020.

Internasjonalt

Klyngen er sertifisert med Gold Cluster Management Excellence av European Secretariat for Cluster Analysis, er aktivt medlem av den europeiske organisasjonene a.spire (Process4Planet fra 2021), bidrar aktivt i EIT Raw Materials, i Batteries Europe og har vært med å etablere European Raw Material Alliance (ERMA). Disse europeiske organisasjonene og plattformene er viktig for å bidra til at europeiske programmer blir relevante for norske bedrifter, og det gir klyngen gode og relevante europeiske nettverk. Eyde-klyngen har også etablert Nordic Symbiosis Network sammen med finske, danske og svenske industriklynger og universiteter, som for støtte fra Nordic Innovation.

¹ Fra offentlige regnskapstall hentet i PROFF/Purehelp. For seks av bedriftene gjelder regnskapstall hele konsernet i Norge.

Hva har klyngen oppnådd i 2020 innenfor satsingsområdene? (detaljert status under)

Gjennom satsingsområdene: akselerere **innovasjon**, utvikle de **menneskelige ressursene** og utvikle nye **forretningsmodeller** skal Eyde-klyngen bidra til å:

- Sikre kjernebedriftenes konkurransekraft i lavutslippssamfunnet;
- Styrke verdikjeden rundt prosessindustrien – utvikle nye lønnsomme verdikjeder knyttet til bærekraftige utviklingsprosjekter; og
- Utvikle og spre verdensledende teknologi som bidrar til å realisere ambisjonene i Veikartet

Til tross for at forutsetningene for vår virksomhet, nemlig at engasjerte mennesker møtes, brått ble annerledes 12. mars 2020, så har det vært stor aktivitet, også i 2021.

Koronaåret startet med at vi måtte avlyse vår felles toppledersamling med GCE NODE og årsmøte som var planlagt 11-12. mars, men vi snudde oss fort rundt og debuterte med årsmøte på zoom 23. mars. Gjennom året har vi fått god erfaring med ulike digitale verktøy for ulike typer arrangement, som vi vil ha med oss videre.

Til sammen gjennomførte Eyde-klyngen 75 små og store arrangement i egen regi, som til sammen samlet 1149 unike deltakere. Det har vært jevnlig digitale møter i klyngens utvalg, og disse har vært en god plattform for dialog mellom bedriftene og til klyngesekretariatet. Kompetanseutvalgene bidro med innholdet i Eyde Kompetanseløft som i stedet for de ordinære temavise samlingene ble gjennomført på en dag (13. nov) med hovedtemaene Sikkerhet, Digitalisering og Bærekraft: 12 ulike temaer, 60 innledere og over 600 deltakere.

Et annet eksempel er de årlige konferansene, PROSIN-konferanse og Global Outlook, som vanligvis foregår første dag i Arendalsuka. Etter at Arendalsuka ble avlyst endret vi opplegg, og gjennomførte «hybrid» arrangement på Strand hotell med ca 100 fysisk til stede og til sammen ca 700 digitale deltakere fra 20 land. PROSIN-konferansen ble gjennomført i nært samarbeid med Arctic Cluster Team, Industrial Green Tech og Avfall Norge med fysiske «hubs» både i Mo i Rana, Porsgrunn og Oslo i tillegg til hovedscenen på Fevik.

10-årsjubileum til NEW - NODE EYDE WOMEN ble feiret et halvt år etter planen, og er ett av de få rent fysiske arrangementene vi gjennomførte i 2020.

2020 ble et rekordår for tildeling av offentlige virkemidler til klyngen og medlemsbedriftene: Til sammen **572 millioner kroner** utløste midler fra det norske virkemiddelapparatet og **301 millioner kroner fra EU**. Eyde-klyngen er direkte involvert i **14 prosjekter** med til sammen **41 millioner kroner** i finansiering fra virkemiddelapparatet, blant annet EU-prosjektet INCUBIS med fokus på spillvarme. Inkludert bedriftenes egeninnsats utgjør den samlede forsknings- og innovasjonsinnsatsen i klyngen over **1,6 milliarder kroner**.

2020 ble også gjennomslag for Eyde-klyngens arbeid med å utvikle nye verdikjeder i **batteriverdikjeden**. Morrow Batteries' annonsering av battericelleproduksjon i Agder i vår gav interesse for batteriindustri et momentum, som har eskalert gjennom året. Eyde-klyngen initierte den nasjonale samarbeidsplattformen Battery Norway i juli og har vært drivende i samarbeidet på Agder gjennom prosjektet Agder Batteri. Vi ser allerede resultatet av dette når UiA fikk bevilget 17 millioner kr til å bygge opp et forskningsmiljø innenfor battericeller i mars 2021.

Korona-krisen gav grunnlag for ekstraordinære satsinger fra regjeringen, og Eyde-klyngens innspill om å satse på **sirkulærøkonomi** fikk gjennomslag. Klyngen fikk i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av sidestrømmer i norsk prosessindustri i revidert nasjonalbudsjett, og vi valgte å organisere dette som et samarbeidsprosjekt mellom relevante klynger og organisasjoner. Kartleggingen av 54 bedrifter og 254 sidestrømmer ble rapportert til Klima- og miljødepartementet i desember. Informasjonen er samlet i en database som vil legge grunn for å utvikle samarbeid om løsninger for sidestrømmene i årene som kommer, håper vi.

Eyde-klyngen har hatt en viktig nasjonal rolle gjennom korona-året 2020. Vi har bidratt aktivt i møter med statsministeren, næringsministeren, finansministeren, olje- og energiminister, klimaministeren; i

møter med Agderbenken og andre stortingspolitikere, og klyngen har fått gjennomslag i flere av våre innspill (satsing på sirkulærøkonomi, Grønn plattform, støtte til Moden-klyngeprogram, satsing på batteri). Lars Petter Maltbys rolle som sekretariatsleder for Proses21 har gitt en spesiell posisjon i et år der det har vært behov for synspunkter og innspill i pågående politiske prosesser. Det har vært hyppig kontakt med departementene, og stor etterspørsel etter faglige innspill – blant annet i Klimakur og strategi for eksport.

Også regionalt har det vært god kontakt med myndigheter og andre organisasjoner.

Fremtidsutsikter og ny strategi 2021-2024:

Eyde-klyngen er i 2021 inne i en ny fase. Klyngen har ikke lenger basisfinansiering gjennom klyngeprogrammet, men er som en av kun fem klynger i Norge godkjent som «Moden klynge» og vil søke finansiering gjennom det nye Moden klynge-programmet når det kommer på plass.

Styret har gjennom 2020 oppdatert strategien for perioden frem til 2024:

Styrets sammensetning (fra årsmøtet i mars):

- Leder Helge Aasen, uavhengig
- Agnete Rieber-Mohn, Glencore
- Agnes Nordgaard, LO
- Trond Kiledal, Necto
- Kristin Wallevik, UiA
- Erik Bergsmo, Elkem Silicon Materials

Vara: Heine Østby, Binani 3B Fibreglass og Ole Harald Mykland, Hydro Vigeland

Obs.: Siren M Neset, Norges Forskningsråd og Rita Schage, Innovasjon Norge

Ansatte:

Helene Fladmark, daglig leder Eyde-klyngen, Lars Petter Maltby, CTO/daglig leder av Eyde Innovation Centre, som begge rapporterer til styret.

Øvrige ansatte i 2020: Stephen Sayfritz, Marie Søraker (i permisjon fra 1. juli), Marianne Furuholt (frem til 1. sept), Stine Skagestad (fra 1. september), Steinar Åsmund Fagervoll (fra 1. sept), Kristine Fuller-Gee (fra 1. juni).

Gunnar Kulia, Christophe Pinck og Birte Runde er alle innleide medarbeidere som har gjort en betydelig innsats for klyngen i 2020.

MEDLEMMER per 14. mars 2021

Kjernemedlem	Levandørbedrift	Grunderbedrift	FoUol og utdanning
3B Fibreglass Norway	ABB	HTTECH	Fagskolen i Agder
Alcoa Lista	AMS	Greenstat	IFE
Berry Alloc	Airproducts	Young Industrial Innovators	NIVA
Boliden Odde	Avitell Elektro	Innow	NORCE
Borregaard	Bilfinger	Trygg Maskin	Norner
Aludyne	Bouvet	Yedlink	Noroff
Elkem	Egde Consulting	AH-Tech	Innoventus Sør
Eramet Kvinesdal	Einar Øgrey Farsund		SINTEF Industri
GE Healthcare	Intelcy		SINTEF Molab
Glencore Nikkelverk	IOT Solutions		Sørlandet Vitensenter
Hennig-Olsen IS	Itek		
Huntonit AS	ITE Østerhus		
Hydro Vigelands Brug	Lean -Partner		
NEL Hydrogen	Lindum		
Nordic Dørfabrikk	Membranteknikk		
REC Solar	Munio		
Fiven	NAVIC Solutions		
Titania	Necto		
Returkraft	Norships		
Bergen Carbon Solutions	Otechos		
Morrow Batteries	Pemac		
	Periti		
	Prediktor		
	Pressura		
	Ragn-Sells		
	RedRock		
	ReSiTec		
	RobotNorge		
	SafeClean		
	Scanwatt		
	Seafront Group		
	Stena Recycling		
	Sulzer		
	Sweco Norge		
	Telaris		
	Tratec Koab		
	Tratec Norcon		
	Tratec Halvorsen		
	WLCOM		
	WSP Norge		
	Xylem		
21	41	7	10